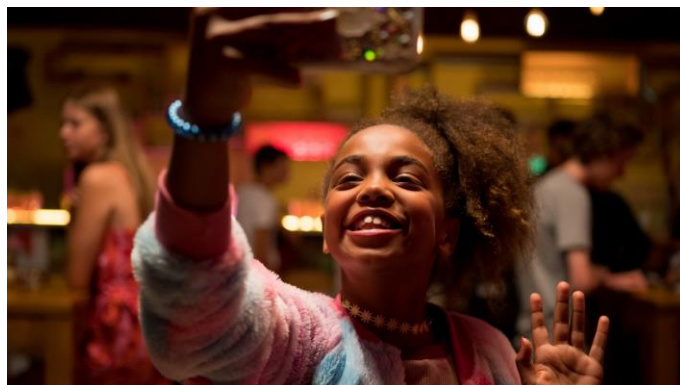

CYKL | KINO WSPÓŁCZESNE
GRUPA WIEKOWA | KLASY 4–6

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Karolina Giedrys-Majkut

FILM | "BINTI", reż. Frederike Migom

Opowieść o spotkaniu urodzonej w Europie córki ukrywającego się imigranta z Kongo i belgijskiego nastolatka z dobrej dzielnicy pozwoli nawiązać do zjawisk społecznych i medialnych ostatnich lat. Binti, rezolutna 12-latkka, jest pewną siebie vlogerką, niepokodzoną z życiem w ukryciu, na jakie skazuje ją niepewny status prawny w kraju urodzenia. Nieśmiały, stroniący od mediów społecznościowych Elias wydaje się być jej przeciwieństwem, jednak i on zмага się z rzeczywistością, jaką jest dla niego życie w rozbitej rodzinie. Gdy w pewnym momencie ich losy splatają się ze sobą, dla obojwojga rozpoczyna się wyjście poza granice znanego świata – lekcja, dzięki której zyskają nowe kompetencje, świadomość i przyjaźń. Ciekawa forma *Binti* będzie dla widzów prawdziwą przyjemnością, niezwykle wartościowy przekaz pozwoli im poszerzyć swoje horyzonty, może też wzmocnić potrzebę zdobywania wiedzy na temat wyzwań we współczesnym świecie.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami 4 tematów:

- Media cyfrowe
- Migracja we współczesnej Europie
- Empatia i szczerłość w relacjach
- Różnorodność

Media cyfrowe

Internet stanowi naturalną przestrzeń aktywności dla wielu młodych ludzi. Nie rozdzielają oni sfer offline i online, realizując swoje potrzeby relacji, osiągnięć i rozrywki w obydwu tych rzeczywistościach. Nie znaczy to jednak, że korzystanie z Internetu

przez dzieci i młodzież jest zupełnie bezpieczne i żadne wsparcie nie jest im w procesie kształtowania kompetencji cyfrowych potrzebne. Specyficzna komunikacja w sieci może prowadzić do różnych niekorzystnych zachowań i przekonań. Przykładem mogą być nierealistyczne wyobrażenia na temat idealnego życia, stanowiące istotny wątek w filmie *Binti*. Wychowawcy i rodzice z pewnością docenią potencjał edukacyjny tego dzieła, wynikający nie tylko z walorów samego filmu, ale także z aktualności tematu i jego znaczenia w życiu dzisiejszej młodzieży.

Twórcy pokazują nam, jak wiele jest kreacji w relacjach gwiazd YouTube'a, i jak bardzo te dopracowane w każdym szczególe filmiki mogą być oderwane od rzeczywistości. Tytułowa bohaterka filmu – Binti, aspirująca do pozycji youtuberki – mocno retuszuje swoje filmowe wypowiedzi, usiłując przekonać fanów, że jej życie to barwna i szalona fiesta. Dopiero, gdy sytuacja ją do tego zmusi, dziewczynka zacznie wykorzystywać niewątpliwy talent do tego, żeby na swoim kanale YouTube opowiedzieć innym o swoim trudnym położeniu i tym samym otworzyć innym oczy na ważny społecznie problem. Wtedy też przyjdzie do niej upragniona sława, a sytuacja się zmieni. Ten film to doskonały pretekst do rozmowy na temat youtuberów i ich pozycji w świecie naszych podopiecznych. Wspólna analiza sytuacji i decyzji bohaterki może dostarczyć wielu odkrywczych wniosków wszystkim zaangażowanym rozmówcom.

Pytania:

- Jaką youtuberką jest Binti?
- Jak tworzy swoje filmiki?
- Czy podobają się wam?
- Co jest w nich ciekawego, a co wydaje wam się nieciekawe?
- Czy Binti jest sobą w Internecie?
- Dlaczego tak, dlaczego nie?
- Jak z czasem zmienia się twórczość Binti?
- Na czym polega ta zmiana?
- Jak myślicie, dlaczego Binti zostaje gwiazdą YouTube'a?
- W jaki sposób udaje się jej odnieść sukces?

Migracje we współczesnej Europie

Temat imigracji umieszczony w sercu fabuły filmu *Binti* można uznać za kwestię problematyczną. Zagadnienie to, będące przedmiotem wielu społecznych debat i agresywnej politycznej perswazji, opartej często na informacjach z niezetelnych źródeł, budzi emocje i wiele uprzedzeń. Prawdopodobnie zaktywizują się one w trakcie seansu filmu o perypetiach nastoletniej Binti (urodzonej w Belgii) i jej ojca Afrykańczyka, przebywającego nielegalnie w Europie, tym bardziej że rozwiązania zaproponowane przez twórców mogą wydać się uproszczeniem tej złożonej kwestii.

Problem w tym, że – jak pokazują badania¹ – widzowie obcując z treściami światopoglądowymi w filmach (a nie da się ukryć, że *Binti* eksponuje pewien konkretny pogląd na świat), przetwarzają je na podstawie własnych zapatrywań – jeśli rozbieżność między nimi jest zbyt duża, może nastąpić odrzucenie przekazu. Warto być na to przygotowanym w trakcie rozmowy po filmie, jeśli – zgodnie z intencją twórców – zależy nam na tym, aby budować w widzach świadomość tego społecznego problemu i zrozumienie dla ludzi znajdujących się niejednokrotnie w rozpaczliwym położeniu. Dodatkowa perswazja może jedynie wzmocnić tak zwany efekt bumerangu, znacznie lepiej więc postawić na swobodną wymianę poglądów i szczerze odniesienie się do przedstawionej sytuacji. Doskonałym wsparciem do takiej dyskusji będzie przewodnik Centrum Edukacji Obywatelskiej *Porozmawiajmy o uchodźcach*, który znaleźć można tutaj: <https://migracje.ceo.org.pl/content/jak-rozmawiac-o-uchodzcach-przewodnik-dla-nauczycieli-i-scenariusz-dwoch-lekcji>.

Pytania:

- Jak wygląda sytuacja życiowa Binti?
- Na czym polega trudność tej sytuacji?
- Gdzie mieszkają Binti i jej ojciec?
- Czy mają pozwolenie na pobyt w Europie?
- Skąd pochodzi jej ojciec?

1 Patrz: badania Vidmar, Rokeach nad wpływem serialu *All In The Family*.

- Dlaczego przyjechał do Europy?
- Jakie problemy mogły go do tego skłonić?
- Jak otoczenie reaguje na ich sytuację?
- Jakie postawy zaobserwowaliście?
- Jak zachowują się wobec nowych przyjaciół Elias i jego mama?
- Dlaczego pozostali bohaterowie mają inny stosunek do imigrantów?
- Co skłania ich do odrzucenia Joviala i jego córki?
- Dlaczego Jovial i Binti zostają w Europie?

Empatia i szczerść w relacjach

Stosunek Binti do prawdy jest co najmniej skomplikowany. To postawa, która nie ogranicza się jedynie do sfery Internetu. Spotkawszy Eliasa, dziewczynka skwapliwie korzysta z nieporozumienia, które zapewnia jej dach nad głową, i długo utrzymuje pozory zażyłości z nieznanym chłopcem. Po przeanalizowaniu jej sytuacji możemy jednak dojść do wniosku, że zupełna szczerść mogłaby ją dużo kosztować – wrzucenie filmiku o życiu na squacie mogłoby doprowadzić do aresztowania wszystkich mieszkańców, przyznanie się do przypadkowej natury spotkania z Eliaszem mogłoby pozbawić ją bezcennego wsparcia. Prawda wydaje się być luksusem, na jaki nie może sobie pozwolić.

Inaczej jest w przypadku Eliasa, który nie umie robić dobrej miny do złej gry i w związku z tym nieustannie daje odczuć mamie, jak bardzo jest niezadowolony z rozstania rodziców. W momencie, gdy spotyka Binti, otrzymuje od losu szansę na to, żeby wyjść z kręgu swojej złości i dostrzec coś poza nią. Najważniejszą lekcją, jakiej udziela mu dziewczynka, jest potrzeba empatii i dostrzegania potrzeb innych. Elias okazuje się pojętym uczniem – w chwili próby rezygnuje z ważnej dla siebie sprawy, żeby wesprzeć przyjaciółkę w potrzebie, ona zaś dzięki temu nabiera odwagi, aby szczerze opowiedzieć fanom o swoich problemach. Obydwoje są dla siebie inspiracją i oparciem, a ich relacja to wyjątkowo wartościowy przykład i punkt odniesienia w procesie kształtowania się kompetencji społecznych widzów.

Pytania:

- Czy myślicie, że Binti jest szczerą osobą? Dlaczego tak? Dlaczego nie?
- Dlaczego czasem mija się z prawdą?
- Kiedy przestaje ukrywać swoje położenie przed innymi?
- Kiedy mówi prawdę o sobie Eliasowi i jego mamie?
- Jak myślicie, dlaczego postanawia tak zrobić?
- Jak reagują Elias i jego mama?
- Jeżeli Elias uczy Binti szczerści, to czego ona uczy jego?
- Dlaczego Binti w pewnym momencie zarzuca nowemu koledze, że nie dostrzega cudzych problemów?
- Jakie zachowania mogłyby o tym świadczyć?

Różnorodność

Na koniec wątek, który trudno pominąć w historii o spotkaniu wielu kultur. Film *Binti* jest prawdziwą uczcą estetyczną dla wszystkich, którzy interesują się poznawaniem nowych miejsc, tradycji, potraw czy zwyczajów. Istotne jest wyeksponowanie w nim ciekawości, poszerzania naszych horyzontów lub różnorodności kulturowej, dzięki której otacza nas bogactwo smaków, fascynujących historii i dzieł sztuki. Tego typu przekaz może wzmacniać u widzów umiejętność współżycia w zróżnicowanym społeczeństwie, która niewątpliwie jest jedną z kompetencji przyszłości.

Pytania:

- Co to jest „różnorodność kulturowa”?
- W jaki sposób jest ona ukazana w filmie *Binti*?
- Czy świat Binti jest różnorodny? Dlaczego tak? Dlaczego nie?
- A jaki jest świat Eliasa?
- Czym interesuje się Elias?
- Czego dowiadujemy się z filmu o okapi?

- Czego dowiadujemy się o Afryce?
- W jaki sposób bohaterowie filmu radzą sobie z różnorodnością?
- Jak traktowany jest przez różne osoby Jovial?
- Jak traktowana jest Binti?
- Co to znaczy „spotkanie kultur”?
- Czy w filmie *Binti* dochodzi do takiego spotkania?
- Czy jest ono owocne?